

N:o 73.

Af Herr **E. Thomasson**: *Om anslag till uppförande af en universitetsbyggnad i Lund.*

Uti underdånig skrifvelse den 30 December 1874 anhöll Lunds universitet, att Kongl. Maj:t täcktes, efter inhemtande af Öfverintendents-embetets yttrande öfver skrifvelsen närlagde ritningar och kostnadsförslag till ny universitetsbyggnad derstädes, till näst sammanträdande Riksdag aflåta nådig proposition, att Riksdagen ville till uppförande af slik byggnad anslå ett belopp af fyrahundrasjuttiofem tusen kronor, att utgå med sjuttiofem tusen kronor år 1876 samt återstoden fördelad på åren 1877 och 1878, eller att, om Kongl. Maj:t i nåder skulle finna detta belopp för stort att af statsmedel helt och hållet bekostas, Kongl. Maj:t då i nåder måtte, efter hörande af de myndigheter, som hade sig anförtrodd vården af Lunds domkyrkas medel, hos Riksdagen föreslå den summa, som för ändamålet vore erforderlig, efter afdrag af det belopp, som möjligen kunde från domkyrkan erhållas.

Af den underdåniga skrifvelsen, hvilken jag skall i allt väsentligt återgifva, finner man, att behovet af en ny universitetsbyggnad i Lund länge varit synnerligen kämbart. De befintliga allmänna föreläsningssalarne äro till antalet endast *tre* och till beskaffenheten långt ifrån ändamålsenliga. De äro trånga och låga och måste följaktligen för ett större antal åhörare blifva osunda. Den otillräckliga tillgången på föreläsningrum inverkar direkt menligt på undervisningen så väl genom försvarande af föreläsningstimmarnes ordnande som ock genom saknad af lämpliga lokaler för sådana vetenskapliga öfningar, hvilka i nutidens universitetslif blifva allt mer och mer oumbärliga. Vidare finnas för examina jemte

dertill hörande skriftliga prof icke andra rum tillgängliga än Konsistoriets sessions- och kanslirum, hvilka dertill ej äro synnerligt lämpliga och icke sällan samtidigt behöfvas för sina egentliga ändamål. Likaledes sakna fakulteterna lokaler för sina sammanträden och för handlingars förvarande m. m. Universitetets festsal, belägen i nedersta våningen af biblioteks-huset, är föga rymlig, mörk och kall samt icke egnad att göra något festligt intryck. Det trånga kanslirummet, som tillika måste göra tjänst såsom rektors mottagningsrum, saknar rymlig tambur, hvilket så väl vid inskrifningar som andra tillfällen medför olägenhet. Kansliet och räntekammaren äro belägna i särskilda byggnader, hvilket icke sällan vållar obeqvämlighet vid ärendenas handläggning i det större eller mindre Konsistoriet; hvartill kommer att utrymme så godt som alldeles saknas för universitetets konstsamling.

Det större akademiska Konsistoriet, som i den underdåniga skrifvelsen uttalar den mening, att utan någon öfverdrift kan sägas, det mången svensk folkskola både i inre ändamålsenlighet och yttre prydlighet stode vida högre än Lunds universitetsbyggnad, hvars yttre och inre beskaffenhet vore sådan, att den måste bibringa besökande främlingar ett alldeles skeft intryck icke allenast af universitetet, utan af hela svenska folket och dess sätt att sörja för det högsta slaget af dess kulturanstalter — förklarar vidare att, ehuru de antyddas olägenheterna länge varit högst känbara och naturligtvis år efter år, i jembredd med ett stigande studentantal och en fortgående, af tidens fordringar påkallad tillökning i lärarnes personal, blifvit det i allt högre grad, Konsistoriet likväl, i anseende till de dryga kostnader, som uppförandet af en universitetsbyggnad, någorlunda motsvarande behovet och fäderneslandets värdighet, skulle medföra, i det längsta uppskjutit att ingå till Kongl. Maj:t med underdånig anhållan om beredandet af anslag till detta behofs afhjelpande, men att det dock nu — d. v. s. år 1874 — syntes Konsistoriet omöjligt att dermed längre dröja. En särskild anledning att hos Kongl. Maj:t underdånigst framställa detta ärende hade Konsistoriet erhållit deruti, att jemväl biblioteksbyggnaden blifvit för trång, så att, enligt bibliotekariens sommaren 1873 gjorda framställning, inom nära halfva biblioteket böckerna måst å hyllorna uppställas i dubbla rader, en anordning, som naturligtvis var högst obeqväm, skadlig för böckernas vård och störande för ordningen, hvarjemte möjligen kunde ifrågasättas, om de bjelklag och pelare, som uppbure biblioteksvåningen, i längden skulle kunna uthärda de väldiga tyngder, som år efter år hopade sig på desamma. Antingen måste alltså ökad utrymme beredas, eller ock

delar af biblioteket efter hand, bäst ske kunde, i packlårar magasineras och dess begagnande göras omöjligt. I anledning häraf föreslog bibliotekarien helst uppförandet af en ny biblioteksbyggnad, eller att åtminstone nedersta våningen af nu varande byggnaden måtte till biblioteket upplåtas och för ändamålet lämpas. Vid detta sista alternativ skulle universitetet gå i mistning så väl af sin enda festsal som ock af plats för sin dyrbara samling af fornsaker; och äfven i detta fall måste alltså en ny byggnad uppföras.

Frågan så väl härom som angående universitetets byggnadsbehof hade af Konsistoriet blifvit öfverlemnad till beredning åt en komité af några dess ledamöter, hvilken komité tillika haft att yttra sig öfver uppförandet af ny gymnastiklokal, hvartill Riksdagen år 1872 anslagit 24,000 R:dr, ett belopp som ännu ej blifvit användt, dels emedan anslaget icke varit för ändamålet tillräckligt, dels emedan fråga uppstått om vinnande af plats till denna byggnads uppförande. Till denna komité aflemnades vidare från samtliga fakulteter, instruktionsföreståndare m. fl. uppgifter om deras behof af utvidgade lokaler. På grund af den utredning, som af komitén lemnades, tvekade densamma icke att framför uppförandet af ny biblioteksbyggnad förorda beredandet af medel till en ny universitetsbyggnad. Vid approximativ jemförelse mellan dessa båda alternativ visade sig nemligen, att detta senare vore att föredraga med fästadt afseende på den utgift och risk, som vore förenad med bibliotekets flyttning, olägenheten att under hela flyttningstiden biblioteket skulle vara för vetenskapsidkare otillgängligt, svårigheten att för universitetets behof lämpligt inreda den nu varande universitetsbyggnaden m. m., samt den omständighet att kostnaden för ett nytt bibliotekshus sannolikt föga skulle understiga hvad som erfordrades för en ny universitetsbyggnad, på samma gång som denna sista åtgärd blefve långt ändamålsenligare, helst då i betraktande toges att äfven bibliotekets behof af ökad utrymme derigenom kunde tillgodoses, enär efter uppförandet af en ny universitetsbyggnad det nu varande konsistoriehuset med der befintliga föreläsningrum kunde upplåtas till det för närvarande i nedersta våningen af bibliotekshuset inrymda muséet för fornsaker, hvarigenom hela nämnda våning blefve för biblioteket disponibel.

Hvad anginge den lämpligaste platsen för ny universitetsbyggnad, funno komiterade att, så framt den ej skulle förläggas utom staden och på afstånd från universitetets öfriga byggnader, hvilket af många skäl vore mindre lämpligt, någon annan plats härför icke kunde ifrågakomma

än å den i stadens midt belägna, universitetet tillhöriga gamla botaniska trädgården. Denna plats vore visserligen något trång, men ansågs likväl kunna blifva för ändamålet tillräcklig, dels genom användande af den jordrymd, som intoges af det akademien tillhöriga huset N:o 21 B, dels genom inköp af en tillgränsande bebyggd tomt N:o 21 A, hvarom särskild underdånig framställning till Kongl. Maj:t gjorts under den 16 December 1874.

I den universitetsbyggnad, som i gamla botaniska trädgården sålunda kunde uppföras, borde efter komiterades förmenande tjenligen inrymmas:

- 1:o) Föreläsningssalar och öfningsrum, hvilkas antal enligt uppgifter från vederbörande fakulteter icke borde understiga åtta;
- 2:o) Universitetets festsal;
- 3:o) Konsistoriets sessionsrum, kansli, arkiv, räntekammare, fakultets- och examensrum, samlings- och läsrum;
- 4:o) Konstsamlingen och myntkabinettet;
- 5:o) Gymnastiklokal.

Med instämmande i hvad sålunda blifvit af komiterade föreslaget hade Konsistoriet åt sakkunnig person uppdragit utarbetandet af de ritningar och kostnadsförslag som, enligt hvad ofvan är nämnt, voro den underdåniga skrifvelsen bilagda och af Konsistoriet befunnits tillfredsställande, dervid Konsistoriet likväl ansett sig ej kunna ingå i bedömande af om möjligen i någon enskildhet af ornamenteringen inskränkning kunde ske, hvilken dock ej troddes komma att väsentligen inverka på kostnadsförslagets belopp.

Detta uppgick enligt bifogade uträkning till..... kronor 405,384: 67.

Härtill skulle komma enligt utredning, lemnad af det mindre Konsistoriet, ytterligare följande belopp:

Inlösen af byggnadstomt i den botaniska trädgårdens sydvestra hörn.....	»	40,000: —
Ritning, kostnadsförslag och arkitektens tillsyn vid byggnadens uppförande.....	»	11,500: —
Den yttre platsens ordnande, efter afdrag för de materialier, som vunnes vid nedrifvande af byggnader samt muren kring botaniska trädgården.....	»	10,000: —
Gymnastikattiralj, möblering och annan inredning, approximativt 10—12 % af byggnadens totalkostnad	»	50,000: —

Summa kronor 516,884: 67.

Att med universitetets egna medel bestrida någon väsentligare del af denna kostnad vore, säger Konsistoriet, icke tänkbart, enär universitetets stat icke utvisade något nämnvärdt öfverskott af inkomster utöfver utgifter. Emellertid hade i följd af de senare årens höga spanmålspris någon besparing uppstått i akademiekassans tillgångar, så att omkring 20,000 kr. derifrån skulle kunna för ett så viktigt ändamål tillskjutas. Deremot vågade Konsistoriet icke tillstyrka att någon del af reservfonden, hvars behållning under år 1874 till och med nedgått, härför toges i anspråk. De behof, som vore afsedda att från denna fond fyllas, återkomme nemligen ständigt och kunde icke utan högsta skada för universitetets utveckling lemnas utan afseende. Men utom ofvannämnda belopp, hvilket från akademiekassan kunde tillskjutas, funnes tillgängliga de medel, som af Riksdagen år 1872 anslogos till uppförande af gymnastiklokal, hvilka medel af ofvan anförda skäl icke blifvit utgifna och som kunde användas till den nya universitetsbyggnaden, i hvilken gymnastiklokal, såsom komiterade föreslagit, borde ingå såsom väsentlig del. Det sammanlagda belopp, hvaröfver universitetet kunde förfoga, öfverstege således icke 50,000 kr., förutom de materialier som kunde hentas från det universitetet tillhöriga huset N:o 21, hvars tomtplats komme att för den nya byggnaden tagas i anspråk och af hvilket hyresmedel i akademiens stat voro beräknade till 690 kronor. Af denna sistnämnda summa skulle väl universitetet genom platsens användning för det nya ändamålet gå i mistning; men då detta belopp i universitetets stat endast blifvit beräknadt för fyllande af den brist, som räntefotens sjunkande möjligen kunde åstadkomma, och någon sådan brist icke uppkommit, ansågs afsaknanden häraf ej komma att störande inverka på universitetets stat.

För den händelse Kongl. Maj:t i nåder skulle finna återstående beloppet 475,000 kr. för stort att direkt af statsverket för ändamålet tillskjutas, hvilket likväl i anseende till behofvets beskaffenhet, enligt Konsistoriets förmenande, vore fullt befogadt, förestälde sig Konsistoriet att möjligen af Lunds domkyrkas tillgångar ett tillskott af högst 200,000 kr. skulle kunna lemnas. Kyrkans och universitetets ändamål vore på det närmaste förbundna, och äfven i den förflutna tiden hade därför de till universitetet lemnade tillgångar väsentligen erhållits af kyrkogods. Att uti ifrågavarande afseende understödja universitetet vore således icke att använda kyrkans medel till ett för densamma främmande ändamål, helst, om bidrag från domkyrkan erhöles, genom denna byggnads uppförande särskildt det teologiska studiets och prestbildningens intressen, som för

kyrkan voro särdeles maktpåliggande, befordrades, enär teologiska fakulteten i byggnaden till sitt särskilda förfogande finge tvenne för all framtid bestämda föreläsningssalar. En annan direkt fördel skulle dessutom beredas stiftet derigenom att universitetets festlokal kunde blifva för högtidligare sammankomster, såsom prestmöten m. m., tillgänglig, på sätt och förut ofta varit fallet med universitetets nuvarande festsal. I fall detta belopp, 200,000 kr., kunde från domkyrkan lemnas, blefve den summa, som behöfde af statsmedel direkt tillskjutas, 275,000 kr., ett belopp som i förhållande till ändamålets vigt för hela vår kultur, i jämförelse med de bidrag, som af statsverket mången gång tillskjutits för elementarläroverksbyggnader, icke borde kunna anses öfverdrifvet.

Konsistoriet anhöll tillika i underdånighet att, om de föreslagna åtgärderna vunne nådigt bifall, Konsistoriet måtte erhålla nådig tillåtelse att för ändamålet använda de för gymnastiklokals uppförande förut anslagna medel, hvilka vid 1876 års slut kunde antagas uppgå till 27,000 kr., äfvensom bemyndigas att af akademiekassan få till byggnaden utgifva felande belopp med högst 20,000 kr. samt för ändamålet tillgodogöra de materialier, som kunde blifva att tillgå från byggnaderna å tomten N:o 21 vid Lundagård.

Sedan Kongl. Maj:t anmodat Kanslersembetet, som afgifvit yttrande öfver det större Konsistoriets ofvan återgifna framställning, att, efter det ritningarne till universitetsbyggnaderna blifvit omarbetade, dervid borde iakttagas att gymnastiklokalen förlades till en särskild byggnad, samt att möjliga besparingar i anläggningskostnaden vidtoges, efter vederbörandes hörande inkomma med nytt utlåtande; så och efter det Kanslersembetet remitterat ärendet till Konsistoriet med anmodan att, sedan ritningarne blifvit på ofvan omförmälda sätt omarbetade, utlåtande till Kanslersembetet afgifva, har Konsistoriet i skrifvelse till Kanslersembetet den 21 December 1875 yttrat hufvudsakligen följande.

Kongl. Maj:ts nådiga remiss innehölle föreskrift dels att gymnastiklokalen borde förläggas i en särskild byggnad, dels att för universitetsbyggnaden möjliga besparingar i anläggningskostnaden vidtoges.

Hvad gymnastiklokalen beträffade, så hade Konsistoriet, innan förslag väcktes om en ny universitetsbyggnad, hos Kongl. Maj:t gjort underdånig framställning om beredande af statsanslag till en sådan särskild lokal. På Kongl. Maj:ts nådiga framställning beviljade också 1872 års Riksdag för ändamålet ett anslag af 24,000 kronor. De ritningar och det kostnadsförslag,

som för sagde gymnastiklokal blifvit anskaffade, hade åtföljt Konsistoriets underdåniga skrifvelse till Kongl. Maj:t. Ritningarne voro dock återbekomna, men öfverlemnades värdsammast till Kanslersembetet, för den händelse att en särskild gymnastikbyggnad komme att uppföras. I afseende på en sådan anordning vågade dock Konsistoriet värdsammast erinra om de ökade kostnader, densamma skulle medföra.

Då anslag till en ny universitetsbyggnad begärdes, hade det hufvudsakligen varit hänsyn till minskad kostnad, som föranledt Konsistoriet att, med frångående af sitt ursprungliga förslag, tillstyrka gymnastiklokalens förläggande i den nya universitetsbyggnaden. Det ofvan omförmälda kostnadsförslaget för en särskild gymnastikbyggnad uppginge till något öfver 44,000 kronor, hvilket belopp, med tjugutusen kronor öfverskjutande det beviljade statsanslaget, skulle ytterligare ökas, då byggnadsmaterialier och arbetslöner betydligt stigit sedan samma förslag upprättades. Och då en särskild byggnad icke, utan att platsen i högsta grad vanpryddes, skulle kunna förläggas vid sidan af universitetshuset, torde äfven böra tagas i beräkning de ej obetydliga kostnaderna för inköp af tomt, som sagda anordning skulle föranleda. Genom gymnastiklokalens afskiljande från universitetsbyggnaden komme dessutom den senare, af skäl som det mindre Konsistoriet närmare utvecklat, icke att i någon väsentlig mån förminskas. Genom gymnastiklokalens förläggande i universitetsbyggnaden syntes också ändamålet med en sådan lokal vara tillräckligt tillgodosedt. Enligt Konsistoriets förmenande vore det nemligen till fullo ådagalagdt, både att utrymmet vore tillräckligt och att någon svårighet ej mötte för erhållande af god och tillräcklig ventilation.

Beträffande Kongl. Maj:ts nådiga föreskrift att besparingar i öfrigt i möjligaste mån borde i anläggningskostnaden för den föreslagna universitetsbyggnaden vidtagas, så skulle väl denna kostnad kunna minskas med ett eller annat tusental kronor genom borttagande af föreslagna arkitektoniska prydnader; men derigenom skulle byggnaden förlora sin monumentala karakter, som såväl med hänsyn till dess ändamål som stället, der den vore afsedd att uppföras, torde förtjena att bibehållas.

De af Öfverintendentsemetet mot byggnadens yttre gjorda anmärkingar hade deremot blifvit beaktade vid ritningarnes omarbetande. Då de förändringar, som med anledning af dessa anmärkingar blifvit gjorda, bidroge att gifva byggnaden en förhöjd skönhet, tillstyrkte Konsistoriet värdsamt deras godkännande.

På grund af hvad sålunda blifvit anfördt hemstälde Konsistoriet värdsammast, att den ursprungliga planen med sist omförmälda förändringar måtte i nåder varda fastställd.

Vid detta utlåtande fogades, såsom ofvan finnes antydt, ritningarne till ett sjelfständigt gymnastikhus och kostnadsförslag för ett sådant jemte det mindre Konsistoriets utlåtande i frågan samt infordrade yttranden af t. f. Gymnastikläraren och Arkitekten Zettervall, på hvilka yttranden Konsistoriets ifrågavarande utlåtande är grundadt.

Kanslersembetet afgaf härefter under den 7 Januari 1876 underdånigt yttrande af innehåll: att Kanslersembetet ej kunnat förbise, att vid ritningarnes omarbetande icke blifvit iakttaget att, på sätt i den nådiga remissen vore föreskrifvet, gymnastiklokalen skulle förläggas till en särskild för ändamålet uppförd byggnad. Antagligen hade dock Konsistoriet ansett den nådiga föreskriften fullgjord dermed att den af Kongl. Maj:t redan fastställda ritningen till gymnastikbyggnad blifvit handlingarne bilagd; och skulle, såsom det mindre Konsistoriet i sitt utlåtande yttrat, i händelse Kongl. Maj:t funne gymnastiken böra till en sådan byggnad förläggas, det i universitetsbyggnaden för detta ändamål afsedda rum utan tvifvel kunna med ringa förändring väl användas till förvarande af sådana universitetets samlingar, för hvilka fullt lämpliga lokaler för närvarande saknades.

Vid den ursprungliga ritningens granskning antog Kanslersembetet visserligen att grundens beskaffenhet och läget af den tomt, på hvilken universitetsbyggnaden skulle uppföras, borde göra det möjligt att, vid gymnastikens förläggande i samma byggnad, i denna lokal erhålla torr och frisk luft, helst detta numera lyckades i rum af vida mindre höjd och der större anledningar till luftens förskämning förekomme. I brist af särskild sakkunskap vågade dock Kanslersembetet icke i detta afseende uttala någon bestämd åsigt. *Hvad åter sjelfva hufvudfrågan anginge, ansåg Kanslersembetet behofvet af en ny universitetsbyggnad, innehållande sunda och för det ständigt växande antalet studerande tillräckligt rymliga lärosalar, så trängande, att dess fyllande vore särdeles önskvärdt, äfven om anskaffandet af gymnastiklokal måste någon tid uppskjutas.* Skulle Kongl. Maj:t finna Öfverintendentsembetets angående nämnda lokal gjorda anmärkning förtjena afseende, hemstälde Kanslersembetet derföre underdånigst, att Kongl. Maj:t täcktes i nåder anbefalla det till gymnastik afsedda rummets användande till annat universitetsbehof, men i öfrigt bifalla Konsistoriets underdåniga hemställan, i hvilket fall dock torde böra iakttagas, att det

af Riksdagen till gymnastikbyggnad anslagna belopp med derå upplupen ränta oförtryckt bibehölles för sitt ändamål och det för universitetsbyggnaden erforderliga anslag med motsvarande summa ökades.

Under det frågan om ny universitetsbyggnad sålunda bereddes, besökte 1875 års Statsrevisorer Lund och afgåfvo angående sina der anställda undersökningar följande yttrande.

»Vid besök i Lund hafva Revisorerna verkställt inventering af säkerhetshandlingarne för universitetets utlånta medel och dervid ej haft något att erinra, hvarefter Revisorerna jemväl tagit kännedom om samtliga de till universitetet hörande institutioner, och hafva Revisorerna dervid ej funnit något att i afseende å byggnadernas underhåll eller samlingarnes vård anmärka, *hvaremot och i anseende till det särdeles knappa utrymmet i universitetets såväl lärosalar som större delen af dess öfriga lokaler, Revisorerna ansett sig böra uttala det omdöme, att dessa lokaler icke numera kunna anses motsvara de med dem afsedda ändamål.*»

Det trängande behovet af en ny universitetsbyggnad var sålunda satt utom allt tvifvel och frågan om sättet för behovets afhjelpande fullständigt utredd. Att denna fråga likväl ej vid sistlidna års riksdag föranledde nådig framställning i statsverkspropositionen om anslags beviljande är lätt förklarligt, enär Kanslersemetets ofvan omförmälda underdåniga utlåtande ej afgafs förr än den 7 Januari nämnda år och tydligtvis ej heller kunde förr afgifvas, i betraktande af tiden då Konsistoriets infordrade yttrande till Kanslersemetet inkom. Men man må ej förtänka det sydsvenska universitetets närmaste målsmän och andra, som nitälska för dess upprätthållande i jemnhöjd med tidens kraf och så att det framgångsrikt kan täfla med systeruniversitetet, om de med säkerhet väntat att den i sist aflåtna statsverkspropositionen förekommande nådiga framställning om statsanslag för ny universitetsbyggnad i Upsala — hvarifrån först den 28 Juli 1876 till Kanslersemetet aflåtits skrifvelse om behovet af en sådan — skulle hafva åtföljts af nådigt förslag om medels beviljande jemväl för fyllandet af det lika obestriddiga byggnadsbehovet i Lund. Och då denna förhoppning visat sig hafva varit förhastad, torde det icke heller förvåna att jag, såsom representant för det samhälle, hvaraf sist nämnda högskola utgör en så vigtig del, finner mig manad att på detta sätt draga frågan under representationens pröfning.

Att förlägga gymnastiklokalen i universitetsbyggnaden, på sätt Konsistoriet förordat, skulle utan tvifvel vara fördelaktigt icke blott i ekonomiskt utan jemväl i andra afseenden. De studerande skulle flitigare till-

godogöra sig den gymnastiska undervisningen, om denna meddelades i universitetets i hjertat af staden och intill öfriga universitetslokaler uppförda hus, än om den måste sökas i en fristående byggnad, som i saknad af annan lämplig plats sannolikt komme att förläggas till någon af stadens utkanter. Jag tillåter mig dessutom påpeka att genom denna anordning en mycket öfverklagad olägenhet skulle afhjelpas, i det att folkskolelärareseminariets elever, som nu för sina gymnastiska öfningar nödgas vandra den långa vägen från det norr om staden belägna seminariet till gymnastiklokalen i det nära södra tullen befintliga elementarläroverket, då kunde erhålla detta slags undervisning i den till uppförande ungefär midt emellan seminariet och elementarskolan tilltänkta universitetsbyggnaden.

Men om Riksdagen sådant oaktadt skulle finna lämpligare att särskildt gymnastikhus uppföres, så ber jag få inskräpa att det enligt Konsistoriets plan för gymnastik afsedda utrymmet är ytterst väl behöfligt till förvarande af sådana universitetets samlingar, för hvilka ändamålsenliga lokaler saknas, såsom exempelvis geologiska muséet, hvilket för närvarande är inrymdt i en i allo olämplig källarvåning. I sådant fall kunde emedlertid det af 1872 års Riksdag för byggande af gymnastikhus beviljade anslag, med derå upplupna räntor, utgörande vid sistlidna års slut omkring 27,000 kronor, icke tagas i anspråk för den nya universitetsbyggnaden, för hvilken alltså det af Konsistoriet ifrågasatta statsanslaget behöfde höjas med motsvarande eller möjligen, i betraktande deraf att den beräknade kostnaden för gymnastikattiralj då utginge, ett till 25,000 kronor nedsatt belopp.

Det akademiska Konsistoriet har visserligen i sin underdåniga skrifvelse den 30 December 1874 ställt i utsigt möjligheten af ett bidrag om högst 200,000 kronor från Lunds domkyrka till den i fråga satta universitetsbyggnaden; och förhoppning om bidrag från detta håll förefans nog också vid den tiden. Men jag tror mig med säkerhet veta, att en slik möjlighet nu mera icke kan tagas med i räkningen. Domkyrkan har för bestridande af sina egna pågående, vidt omfattande restaurationsarbeten nyligen måst upptaga ett amorteringslån å 200,000 kronor, och inom kort komma säkerligen betydliga anspråk att ställas på densamma för beko-stande af ny kyrkobyggnad i Lund.

På grund af hvad jag nu anfört tillåter jag mig vördsamt hemställa:
att Riksdagen ville bevilja ett anslag af 475,000 kronor, att med lika belopp utgå under åren 1878,

1879, 1880 och 1881, till uppförande af en universitetsbyggnad i Lund, antingen, enligt ofvan omförmälda plan och ritningar, innehållande jemväl gymnastiklokal, eller ock så att det efter nämnda plan till gymnastik afsedda utrymmet användes för andra universitetsbehof, i hvilket senare fall anslaget torde höjas med 25,000 kronor.

Om remiss till Stats-Utskottet anhålles.

Stockholm den 25 Januari 1877.

E. Thomasson.

N:o 74.

Af Herr **C. J. Brodén:** *Om anslag för utredning af frågan om ett läroverk, afsedt för teoretisk landtmannabildning.*

Mångfaldiga samverkande orsaker, förnämligast kommunikationsmedlens förbättring, hafva mellan jordens folk framkallat en täflan, som uppfordrar hvarje särskild nation att anstränga alla sina krafter för att icke duka under i odlingens fredliga strid. Bland de medel, hvaraf framgången i denna täflingskamp betingas, intaga onekligen kunskap och yrkeskicklighet ett synnerligen framstående rum. Hvad särskildt den industriella utvecklingen angår, måste ett folk, som derutinnan vill häfda sin plats,